

GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ ÖZEL YETENEK GİRİŞ SINAV PUANI VE HESAPLAMADA KULLANILAN PUANLARIN ÖZEL YETENEK SINAV BAŞARISI İLE AKADEMİK BAŞARIYA ETKİSİ (Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Örneği)

THE IMPACT OF SPECIAL TALENT EXAM SCORE OF THE FACULTY OF FINE
ARTS AND OTHER SCORES USED FOR THE ASSESSMENT ON SPECIAL TALENT
EXAM ACHIEVEMENT AND ACADEMIC SUCCESS
(Case of Erciyes University Faculty of Fine Arts)

Levent ÇORUH¹

Öz

Bu çalışmanın amacı, Güzel Sanatlar Fakültesi öğrencilerinin özel yetenek sınav başarısı ve akademik başarısı ile özel yetenek sınav puanları hesaplanırken kullanılan diğer puan türleri ve katsayılar arasındaki ilişkiyi araştırmaktır. Çalışmada Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Resim, Heykel, Görsel İletişim Tasarımı, Seramik ve Cam Tasarımı bölümlerinden mezun olan 227 öğrenciye ait veriler kullanılmıştır. Veri toplama süreci, 2006-2012 ve 2010-2016 yılları arasında toplam 10 yıllık dönemi kapsamaktadır. Verilerin analizinde çoklu doğrusal regresyon analizi ve t-testi kullanılmıştır. Yapılan analizler sonucunda akademik başarı üzerinde alan dışı lise mezuniyeti, YGS ve AOÖBP puanlarının pozitif yönde etkisi olduğu, Yetenek Sınav Puanının bir etkisi olmadığı tespit edilmiştir. Yetenek sınav puan başarısı üzerine ise AOÖBP'nin pozitif yönde YGS'nin negatif yönde etki ettiği mezun olunan lise türünün ise etkisi bulunmadığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Özel Yetenek Sınavı, ÖYSP, Akademik Başarı, Yerleştirme Puanı, AOÖBP.

Abstract

The aim of this study is to investigate the relationship between the *Entering (Special Talent) Exam Performance* and *Academic Achievement* of the students of the Faculty of Fine Arts and the other grade types and factors used in calculating the *Entering Exam Score*. The data were obtained from 227 students graduated from the Departments of Painting, Sculpture, Visual Communication Design, Ceramic and Glass Design at Erciyes University Faculty of Fine Arts. The data collection process covers total for 10 years between 2006-2012 and 2010-2016. Multiple linear regression analysis and t-test were used for data analysis. As a result of the analysis, it was concluded that non-area high school graduation, YGS (the transition to higher education examination) and AOÖBP (weighted high school GPA) scores have a positive effect on the Academic Achievement and the Entering Exam Score had no effect. On the other hand, it was identified that AOÖBP has a positive, YGS has a negative and the type of high school has no effect on Entering Exam Score.

Keywords: Entering Exam, ÖYSP (entering exam score), Academic Achievement, Placement Score, AOÖBP (weighted high school GPA).

¹ Erciyes Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, loruh@gmail.com, Orcid: 0000-0002-9669-7185

1. GİRİŞ

Üniversitelerde Güzel Sanatlar alanında lisans düzeyinde verilen eğitim uygulamalı derslerin yanı sıra tarih, felsefe, kuram ve teknik konularda derinlemesine bilgi ve tartışmaları da içeren teorik bir eğitimidir. Buna karşın Özel Yetenek Sınavı ile öğrenci alan kurumlara bakıldığında bu fakültelerin genelinde salt uygulama temelli sınavlar yapıldığı istisnai olarak bazı fakültelerde ise uygulama sınavına mülakat ve teorik sınavların eşlik ettiği görülmektedir.

Güzel sanatlar alanındaki teorik ve uygulamalı derslerin harmanlanmış bir eğitim biçiminde verildiği bu fakültelelere sadece uygulama temelli bir sınavla öğrenci seçilmesi tartışılması gereken önemli konular arasındadır. Kavuran (2004) yetenek sınavlarının gerçekleştirilmesinde yaşanan sorunlara dair öğretim elemanı görüşlerine dayalı araştırmasında, sınavın salt uygulama tabanlı (desen ve imgesel) aşamalardan oluşmasının yeterli olmadığı mülakat, genel kültür veya renkli çalışmaları içeren aşamaların gerekliliğine vurgu yapmıştır. Peker ve Yarcı (1999)'un ifade ettiği gibi müzik alanında yapılan özel yetenek sınavlarının branş derslerinde başarılı olabilecek öğrencileri seçmede bir dereceye kadar ayırt edici olduğunu, fakat diğer bölümlerdeki özel yetenek sınavlarının ayırt ediciliğinin istenen düzeyde olmadığını ifade etmiştir (s.209). Bunlara ek olarak sınavı değerlendiren puanlayıcıların yanlı ve/veya önyargılı davranmaları da güvenilirliği azaltan durumlardan biridir (Ece & Kaplan, 2008, p. 47). Sınavların sınırlılıkları ile ilgili olarak sınırlı zaman, yüksek sayıda başvuru, fiziki mēkan ve imkanların yetersizliği, sınavları yürütecek öğretim elemanı sayısının yetersizliği gibi başlıklar sayılabilir. Bu fikri destekler nitelikte Kavuran (2004)'ün araştırmasından çıkan bir başka sonuçta ise yetersiz fiziki şartlar (mekân, şövale sayısı), sınavı gerçekleştirecek öğretim elemanı sayılarındaki eksikliklerin olduğunu belirtmiştir.

Literatürde özel yetenek sınavlarıyla ilgili yapılan araştırmalar incelendiğinde; katsayıların adayların sınav başarı durumlarına nasıl yansıdığını saptamaya yönelik (Arapgirlioğlu & Tankız, 2013), mezun oldukları lise türlerinin alan içi ve alan dışı oluşuna göre akademik başarı durumlarının incelendiği (Ece & Bilgin, 2007), ÖSYM'nin yerleştirme puanı hesaplama yöntemleri ve daha objektif değerlendirme için yöntem önerileri (Başpınar & Öğüş, 1997) gibi genelinde adayların getirdiği puanların sınav başarısını ve / veya akademik başarıyı nasıl etkilediğinin değerlendirilmekte olunan çalışmalara ulaşılmıştır. ÖSYSP ile akademik başarı ilişkisinin incelendiği sınırlı sayıda çalışmaya ulaşılmıştır. Ayrıca Güneşan ve Ayrancıoğlu (2018)'in belirttiği gibi Özel Yetenek Sınavları konusuyla ilişkili sayılabilecek çalışmalar incelendiğinde, alan ve alan dışı derslerine ait akademik başarıları ile genel akademik başarılarının çeşitli değişkenlere göre karşılaştırıldığı araştırmaların tamamına yakınının müzik öğretmenliği programında yapıldığı görülmektedir.

Kurtuldu ve Aksu (2017) özel yetenek sınav puanları (ÖYSP) ile genel ağırlıklı not ortalamaları (GANO) arasında istatistiki olarak çok düşük düzeyde bir ilişkinin bulunduğunu ya da anlamlı bir ilişkinin bulunmadığını belirtmişlerdir (p. 50). YGS/ÖSS puanları ile ÖYSP arasında ise negatif yönlü ilişki rapor edilmiştir (Taşkesen & Taşkesen, 2018, p. 17).

Lise türüne göre Özel Yetenek Sınav başarıları ile ilgili olarak yapılan diğer araştırmalarda da alan içi ve alan dışı lise mezunlarının sınav başarıları arasında istatistiki olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır (Ergün, 2006, pp. 44-45; Altinkurt, 2006, p. 234). Benzer biçimde bir başka araştırma sonucuna göre öğrencilerin mezun oldukları lise türüne ilişkin GANO'ları incelendiğinde istatistiki olarak anlamlı fark yoktur (Dilekçi & Ece, 2012, p. 36). Mezun olunan lise türünün lisans düzeyindeki alan dersleri üzerinde (Temel Müzik Kuramları dersi örneğinde) istatistiksel olarak anlamlı bir etkisinin olmadığı ifade edilmiştir (Değirmencioğlu, 2012). Bu araştırmaların sonucuna göre, güzel sanatlar alanında eğitim

veren alan içi bir liseden mezun adaylar ile alan dışı bir liseden mezun adayların özel yetenek sınav başarıları arasında anlamlı bir fark olmaması araştırmanın iki numaralı sonucu ile örtüşmektedir. Ece (2007) Güzel Sanatlar Liselerinden (AGSL) mezun öğrencilerin yetenek sınavlarında beklenen başarıları gösterememesi ile ilgili olarak, bu liselerdeki öğretmen eksikliğinden dolayı öğrencilerin lise eğitimlerinin yeterince donanımlı tamamlanamamasına bağlamaktadır (s.131).

Bu çalışmada çıkan sonuçların aksine Ece ve Sazak (2006) 'nın Müzik alanı özel yetenek sınavına yönelik çalışmalarında öğrencilerin "ÖSS puanları ile İşitme Alanı Ham Puanları" arasında pozitif ve düşük düzeyde anlamlı bir ilişki vardır (p. 142). Müzik alanı ile ilgili bir diğer çalışma sonuçları da paralellik göstererek ÖSS/YGS puanları ve AOÖBP ile yetenek sınav başarıları arasında yüksek düzeyde anlamlı pozitif yönde bir ilişki olduğunu ifade etmektedir. Bu sonuçlara göre ÖSS/YGS ve AOÖBP puanları arttıkça yetenek puanlarının da arttığı ifade edilmiştir (Sungurtekin, 2006, p. 410). Bağlantılı şekilde Değirmencioğlu (2012) ÖSS/YGS puanlarının Temel Müzik Kuramları dersi öğrenci başarısına pozitif yönde etkisi bulunduğunu ifade etmektedir (s.54). Müzik alanında ÖSS/YGS ve AOÖBP özel yetenek sınav başarıları ile pozitif yönde bir ilişki sergilerken güzel sanatlar alanındaki diğer programlar (Resim, Heykel, Seramik ve Grafik Tasarımı vb.) ile negatif yönde bir ilişki gözlenmektedir. Bu durum Resim, Heykel, Seramik ve Grafik Tasarımı programları ile Müzik programlarının profil farklılığı ile açıklanabilir.

Bazı çalışmalarda ise YGS/ÖSS ve ÖSYSP'nin sadece uygulama dersleri üzerindeki etkisi araştırılmış teorik dersler çalışma kapsamı dışında tutulmuştur. Bu çalışmalardan bir tanesinin sonuçlarına göre, Altınkurt (2006) uygulama ders başarıları ile; ÖSS arasında negatif yönlü ve orta düzeyde, yetenek puanları (ÖSYSP) ile ise pozitif yönlü ve düşük düzeyde bir ilişki olduğunu belirtmiştir (s.237).

Özel Yetenek Sınavının niteliğinin sorgulanması için ise yetenek sınav puanı ve akademik başarı arasındaki ilişkisinin belirlenmesi gerekmektedir. Yetenek sınavlarının amacı Güzel Sanatlar alanında verilen eğitime uygun olan, bir diğer deyişle programa yerleştirildiğinde başarılı olabilecek adayların seçilerek diğer adaylardan ayrışmasıdır. Dolayısıyla Özel Yetenek Sınavları ile ilgili yapılan birçok çalışmaya rağmen bu sınavların; adayların programa yerleştiklerinde akademik başarılarını etkileyecek olan tüm niteliklerini değerlendirip değerlendirmedeği hususunda halen soru işaretleri mevcuttur. Bu durum çalışmanın çıkış noktasını oluşturmaktadır.

Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Resim, Heykel, Görsel İletişim Tasarımı, Seramik ve Cam Tasarımı bölümleri ortak giriş sınavı ile öğrenci almaktadır. Özel Yetenek Sınavında Desen ve İmgesel Tasarım sınavları olmak üzere iki farklı sınav uygulanmakta, bu sınavlar birbirine ön şartlı olmayıp bir sınavda başarısız olunması diğer sınava girilmesini engellemektedir. Birinci sınav olan desen sınavında adaylar verilen canlı model ve/veya nesne çizimleri üzerinden kompozisyon, oranlar, hareket, çizgi karakteri gibi nitelikler göz önüne alınarak değerlendirilmektedir. Birinci sınav eleme niteliğinde bir sınav olmayıp bu sınavdan alınan puan Özel Yetenek Sınav Puanına (ÖYSP) %40 oranında katkı yapmaktadır. İkinci sınav olan İmgesel Tasarım Sınavında adaylar gözlem, kompozisyon, özgünlük, algılama, yorumlama, yaratıcılık gibi nitelikler göz önüne alınarak değerlendirilmektedir. Bu sınavdan alınan puanlar adayların ÖYSP'sine %60 oranında katkı yapmaktadır (ERÜ GSF, 2018).

Sınavların tek tek eleme özelliği olmasa da bu sınav puanlarının verilen oranlardaki katkıları birbiri ile toplanarak ÖYSP'yi belirlemekte (100 üzerinden DESEN sınavının %40'ı ile yine 100 üzerinden İMGESEL TASARIM sınavının %60'ının toplamı) ve ÖYSP'si 49 puan ve aşağısında olan adaylar değerlendirmeye alınmamaktadır. Adayların puan

hesaplamasının ilk aşamasında Özel Yetenek Sınav Puanı'nın (ÖYSP) Standart Puanı (ÖYSP-SP) aşağıdaki formül kullanılarak hesaplanır (ÖSYM, 2013).

$$\text{ÖYSP-SP} = 10 \times \left(\frac{\text{Adayın ÖYSP Puanı} - \text{ÖYSP Puan Dağılımının Ortalaması}}{\text{ÖYSP Puan Dağılımının Standart Sapması}} \right) + 50$$

ÖYSP-SP hesaplandıktan sonra adayların Yerleştirme Puanı (YP) hesaplanır. YP hesaplanırken Orta Öğretim Başarı Puanı (AOÖBP) ve Yükseköğretime Geçiş Sınavı (YGS veya adayların sınava girdiği yıllarda ÖSS) puanları da hesaba katılmaktadır. Bu formülde adayın mezun olduğu lise türüne göre farklı katsayılar kullanılmaktadır. YP'nin hesaplanmasında eğer aday başvurduğu alan ile aynı alandan bir liseden mezun ise $YP = (1,17 \times \text{ÖYSP-SP}) + (0,11 \times \text{AOÖBP}) + (0,22 \times \text{YGS}) + (0,03 \times \text{AOÖBP})$ formülü kullanılmakta, aday başvurduğu alandan farklı bir liseden mezun ise $YP = (1,17 \times \text{ÖYSP-SP}) + (0,11 \times \text{AOÖBP}) + (0,22 \times \text{YGS})$ formülü kullanılmaktadır. Bu farklılık güzel sanatlar liseleri ve diğer liselerin ilgili alanlardan mezun olan adaylar için $(0,03 \times \text{AOÖBP})$ kadar ek puan anlamına gelmektedir. Bu katsayıların yıldan yıla gösterdiği değişim Tablo 1'de verilmiştir (ÖSYM, 2006) (ÖSYM, 2007) (ÖSYM, 2008) (ÖSYM, 2009) (ÖSYM, 2010) (ÖSYM, 2011) (ÖSYM, 2012) (ÖSYM, 2013).

Tablo 1. Yıllara Göre Kullanılan AOÖBP çarpan katsayıları.

YIL	Kendi Alanında Bir Programa Yerleştirilirken	Kendi Alanı Dışında Bir Programa Yerleştirilirken	Kendi Alanında Ek Puanlı Bir Programa Yerleştirilirken Ayrıca
2006, 2007, 2008, 2009	0,4	0,15	0,12
2010, 2011, 2012	0,075	0,06	0,03
2013	0,11	0,11	0,03

Atar (2012)'ye göre öğrencinin Yerleştirme Puanının hesaplanmasındaki alt puanlarının yüzdeleri ÖYSP-SP (%34), AOÖBP (%26) ve YGS/ÖSS (%40) şeklindedir (s.289). Yerleştirme Puanının hesaplanmasındaki ağırlıkların oranı programa yerleşen öğrencilerin niteliklerini belirleyen önemli bir etkidir (Atar, 2012, p. 285).

2. ARAŞTIRMANIN AMACI

Araştırmanın birbirinin devamı niteliğinde ve birbiri ile ilişkili iki amacı bulunmaktadır. Bu amaçlar, Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Resim, Görsel İletişim Tasarımı, Heykel, Seramik ve Cam Tasarımı bölümleri öğrencilerinin;

- Özel yetenek sınav puanları (ÖYSP), ağırlıklı orta öğretim başarı puanları (AOÖBP), mezun oldukları lise türü (LT) ve öğrenci seçme sınavı (YGS/ÖSS) puanları ile **akademik başarıları** arasındaki ilişkiyi,
- Üniversite yerleştirme puanı hesaplanırken kullanılan diğer puanlar (AOÖBP, YGS/ÖSS) ve lise türü (LT) ile **özel yetenek sınavı puanları (ÖYSP)** arasındaki ilişkiyi, araştırmaktır.

Bu amaçlara yönelik problemler şu şekilde belirlenmiştir; Araştırmanın birinci problemi, Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi **öğrenci mezuniyet ortalamaları** ile **ÖSS, AOÖBP, ÖYSP** gibi adaya ait diğer puanlar ve mezun oldukları **lise türü** arasında

ilişki var mıdır, varsa yönü ve derecesi nedir? Araştırmanın birinci problemine yönelik alt problemleri ise; bu ilişkide yer alan bağımlı değişken olan ve akademik başarıyı gösteren Genel Ağırlıklı Not Ortalaması (**GANO**) ile bağımsız değişkenler (**ÖSS, AOÖBP, ÖYSP, LT**) arasında anlamlı bir ilişki var mıdır varsa yönü ve derecesi nedir?

Tablo 2. Araştırmanın İlk Problemine Yönelik Değişkenler

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişkenler
GANO	ÖSS, AOÖBP, ÖYSP, Lise türü

Araştırmanın ikinci problemi; adayların Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi özel yetenek sınavlarına ait **başarı puanları (ÖYSP)** ile üniversite yerleştirme puanı hesaplanırken kullanılan **diğer puanlar (AOÖBP, ÖSS, Lise türü)** arasında ilişki var mıdır, varsa yönü ve derecesi nedir? Araştırmanın ikinci problemine yönelik alt problemleri ise; bu ilişkide yer alan bağımlı değişkenler (**ÖYSP**) ile bağımsız değişkenler (**ÖSS, AOÖBP, Lise türü**) arasında anlamlı bir ilişki var mıdır varsa yönü ve derecesi nedir?

Tablo 3. Araştırmanın İkinci Problemine Yönelik Değişkenler

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişkenler
ÖYSP	ÖSS, AOÖBP, Lise Türü

Bu amaçlara ulaşmak için aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır,

Örneklemede yer alan mezun öğrencilerin;

1. **Alan dışı** ve **alan** mezunlarının **GANO** ortalamaları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
2. **Alan dışı** ve **alan** mezunlarının **ÖYSP** ortalamaları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
3. **GANO** ile **YGS/ÖSS** puanı arasında ilişki var mıdır, varsa ilişkinin yönü ve derecesi nedir?
4. **GANO** ile **AOÖBP** arasında ilişki var mıdır, varsa ilişkinin yönü ve derecesi nedir?
5. **GANO** ile **ÖYSP** arasında ilişki var mıdır, varsa ilişkinin yönü ve derecesi nedir?
6. **GANO** ile **Lise türü** arasında ilişki var mıdır, varsa ilişkinin yönü ve derecesi nedir?
7. **ÖYSP** ile **YGS/ÖSS** puanı arasında ilişki var mıdır, varsa ilişkinin yönü ve derecesi nedir?
8. **ÖYSP** ile **AOÖBP** puanı arasında ilişki var mıdır, varsa ilişkinin yönü ve derecesi nedir?
9. **ÖYSP** ile **Lise Türü** arasında ilişki var mıdır, varsa ilişkinin yönü ve derecesi nedir?

3. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Bu araştırma sadece özel yetenek sınavına giren adayların getirdiği puanlar ve özel yetenek sınav başarısı arasındaki ilişkiyi araştırmakla sınırlı kalmayarak, ilgili programa yerleştirilmiş ve mezun olabilmiş öğrencilerin akademik başarılarının da hem özel yetenek sınav başarısı ile hem de sınav öncesi sahip olduğu diğer puanlarla ilişkisi açısından aşamalı olarak incelendiği on yıllık süreçte verileri toplanan uzun soluklu bir çalışmadır.

Çalışma ile Özel Yetenek Sınav başarısı ve Akademik Başarının hesaplamaya etkisi olan diğer puanlar ile ne kadarının açıklanabildiği saptanmaya çalışılmıştır. Böylece bu puanların bu iki başarı durumunu ne yönde ve ne miktarda etkilediği ve dolaylı olarak yetenek sınav başarısının akademik başarı ile nasıl bir ilişkisi olduğunu ortaya koymak amaçlanmıştır.

Yapılan bu araştırma, Özel Yetenek Sınavı ve Akademik Başarı arasındaki ilişkinin tutarlılığının değerlendirilmesi açısından önemlidir. Bu bilgi yetenek sınavlarının niteliğini tartışmak için temel oluşturabilecek bir bilgidir.

4. YÖNTEM

Araştırma, Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, Resim, Heykel, Görsel İletişim Tasarımı, Seramik ve Cam Tasarımı bölümleri olmak üzere 4 bölümün 2006-2012 yılları arası girişli olup 2010-2016 yılları arası mezun olmuş öğrencilerine ait toplam 10 yıllık periyodu kapsamaktadır. Araştırmada sadece Özel Yetenek Sınavına girerek programa yerleştirilmiş ve bu programdan mezun olmuş öğrencilerin puanları kullanılmıştır.

Araştırmada kullanılan veriler öğrencilerin YGS/ÖSS, AOÖBP, Lise Türü, Özel Yetenek Sınav Puanı (ÖYSP) ve Mezuniyet Genel Ağırlıklı Not Ortalaması (GANO) puanlarıdır. Çalışmada 69 erkek ve 158 kız öğrenci olmak üzere toplam 227 öğrenciye ait bilgiler kullanılmıştır. Tarama modeli araştırmalar geçmiş ya da mevcut durumu olduğu gibi betimlemeyi amaçlar (Karasar, 2004). Araştırmada kullanılan veriler, mezun öğrencilerin araştırmanın konusu olan puanlarının kayıtlı olduğu dokümanların incelenmesi yolu ile toplanmıştır. Özel Yetenek Sınavı Puanının hesaplanması için gerekli olan formüller ve katsayılar ile ilgili verilere ise ilgili yıllara ait *ÖSYS Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzları* taranarak ulaşılmıştır. Dolayısı ile bu araştırma tarama modelinde bir araştırmadır. Verilerin analizi için SPSS sürüm 20.0 istatistik yazılımı kullanılmıştır.

GANO ve ÖYSP ile söz konusu değişkenler arasındaki olası bir ilişkinin var olup olmadığını belirlemek amacı ile GANO ve ÖYSP'nin bağımlı değişken olduğu iki adet regresyon denklemi tahmin edilmiştir. Araştırmada çoklu doğrusal regresyon analizi yapılmıştır. Regresyon analizinde amaç, değişkenler arasındaki ilişkileri anlayıp tahminler yapmaktır (Atar 2012, 286).

Tablo 4. Mezun Öğrencilerin Cinsiyet ve Lise Türü Değişkenlerine Göre Dağılımları

		<i>f</i>	%
Cinsiyet	Kız	157	69,16
	Erkek	70	30,84
Mezun Olunan Lise Türü	Alan İçi	46	20,26
	Alan Dışı	181	79,74
	Toplam	227	100

Tablo 4 incelendiğinde mezunların %69,16'sının kız %30,84'ünün erkek olduğu görülmektedir. Alan içi lise mezunlarının oranı %20.26 iken alan dışı lise mezunlarının oranının %79,74 olduğu görülmektedir.

5. BULGULAR

Bu bölümde araştırmanın alt problemleri doğrultusunda elde edilen bulgular ve yorumları verilmiştir.

5.1. Lise Türlerine Göre Genel Ağırlıklı Not Ortalaması (GANO) Puanlarının Karşılaştırılması

Araştırmanın 1 numaralı alt problemi doğrultusunda, araştırma kapsamına alınan alan içi ve alan dışı liselerden mezun öğrencilerin GANO ortalamaları arasında anlamlı bir fark olup olmadığı araştırılmıştır. Buradaki amaç, Güzel Sanatlar Fakültesi mezunlarının mezun oldukları lise türünün GANO üzerinde ne oranda etkili olduğunu karşılaştırmalı olarak tespit etmektir.

Araştırma hipotezi:

$H_0: \Gamma_d = \Gamma_g$ (Alan-dışı ve alan-içi lise mezunu adayların GANO'ları aynıdır.)

$H_1: \Gamma_d \neq \Gamma_g$ (Alan-dışı ve alan-içi lise mezunu adayların GANO'ları farklıdır.)

Bağımsız iki kütle ortalamalarına yönelik t-testi yapılabilmesi için adayların yetenek sınav puanları ve GANO'larının ayrı ayrı normal dağılım göstermesi gerekmektedir. Gözlem sayısı 30'u geçtiğinde normal dağılım gösterdiği varsayılır. Bu çalışmada her iki grubun da gözlem sayısı 30'dan fazla olduğu için grupların normal dağılım gösterdiği kabul edilmiş ve iki farklı lise türünden sınava giren adayların GANO ortalamalarında anlamlı bir fark olup olmadığının anlaşılması için bağımsız örneklem t-testi yapılmıştır.

Güzel Sanatlar Fakültesi mezunlarının lise türleri için bağımsız örneklem t-testi sonuçları Tablo.5'de verilmiştir.

Tablo 5. Alan Dışı ve Alan İçi Liselerin GANO Puanlarının Bağımsız Örneklem t-testi ile Karşılaştırılması.

Lise Türü	Aday Sayısı (N)	Aritmetik Ortalama (\bar{X})	Standart Sapma (SS)	Serbestlik Derecesi (Sd)	t Değeri	Anlamlılık Düzeyi (P)
Alandışı	181	3.20	.31464	225	2.446	.015
Alaniçi	46	3.08	.28507			

$P < .05$

Tablo 5 incelendiğinde alan dışı lise mezunu öğrencilerin GANO puanlarının aritmetik ortalamasının ($\bar{X}=3.20$) alan içi lise mezunu öğrencilerin GANO puanlarının aritmetik ortalamasından ($\bar{X}=3.08$) daha yüksek olduğu görülmektedir. Ortalamalar arasında 0.12 puanlık bir fark vardır. Bu farkın anlamlı olup olmadığını sınamak amacıyla bağımsız örneklem t-testi uygulanmış ve gruplar arasındaki puan farkının istatistiksel olarak %5 anlam düzeyinde düz liseden gelen öğrencilerin lehine anlamlı olduğunu söylenebilir ($t_{(225)} = 2.446$, $p < .05$ H_0 hipotezi reddedilmektedir).

Bu sonuca göre düz liseden mezun öğrencilerin GANO'larının güzel sanatlar lisesinden mezun öğrencilerin GANO'larından daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır.

5.2. Lise Türlerine Göre Özel Yetenek Sınav Puanlarının (ÖYSP) Karşılaştırılması

Araştırmanın 2 numaralı alt problemi doğrultusunda, araştırma kapsamına alınan alan içi ve alan dışı liselerden mezun öğrencilerin ÖYSP ortalamaları arasında anlamlı bir fark olup olmadığı araştırılmıştır. Buradaki amaç, Güzel Sanatlar Fakültesi mezunlarının mezun oldukları lise türünün ÖYSP üzerinde ne oranda etkili olduğunu karşılaştırmalı olarak tespit etmektir.

Araştırma hipotezi:

$H_0: \Gamma_d = \Gamma_g$ (Alan-dışı ve alan-içi lise mezunu adayların yetenek sınav başarıları aynıdır.)

$H_1: \Gamma_d \neq \Gamma_g$ (Alan-dışı ve alan-içi lise mezunu adayların yetenek sınav başarıları farklıdır.)

Güzel Sanatlar Fakültesi mezunlarının lise türleri için bağımsız örneklem t-testi sonuçları Tablo.6'de verilmiştir.

Tablo 6. Alan Dışı ve Alan İçi Liselerin ÖYSP Puanlarının Bağımsız Örneklem t-testi ile Karşılaştırılması.

Lise Türü	Aday Sayısı (N)	Aritmetik Ortalama (\bar{X})	Standart Sapma (SS)	Serbestlik Derecesi (Sd)	t Değeri	Anlamlılık Düzeyi (P)
Alandışı	181	74.18	13.10	225	0.164	.870
Alaniçi	46	74.53	12.31			

P < .05

Tablo 6 incelendiğinde alan dışı lise mezunu öğrencilerin ÖYSP puanlarının aritmetik ortalamasının ($\bar{X}=74.18$) alan içi lise mezunu öğrencilerin ÖYSP puanlarının aritmetik ortalamasından ($\bar{X}=74.53$) daha düşük olduğu görülmektedir. Ortalamalar arasında 0.35 puanlık bir fark vardır. Bu farkın anlamlı olup olmadığını sınamak amacıyla bağımsız örneklem t-testi uygulanmış ve gruplar arasındaki puan farkı istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır

($t_{(225)} = .164$, $p < .05$ H_1 hipotezi reddedilmektedir). Bu sonuca göre iki farklı lise türünden sınava giren adayların yetenek puan ortalamalarının birbirinden farklı olmadığı ortaya çıkmıştır.

5.3. GANO ile YGS/ÖSS, AOÖBP, ÖYSP, Lise türü İlişkisi

Araştırmanın 3, 4, 5 ve 6 numaralı alt problemleri doğrultusunda, adayların GANO puanları ile YGS/ÖSS, AOÖBP, ÖYSP, LT arasında anlamlı bir ilişkinin varlığı ve varsa yönü ve derecesi araştırılmıştır. Buradaki amaç Güzel Sanatlar Fakültesi mezunlarına ait bu puanların ve lise türünün öğrencinin GANO puanı üzerinde ne oranda etkili olduğunu tespit etmektir.

Bu değişkenler ile regresyon analizleri gerçekleştirilmiş ve analizi sonuçları Tablo.7’te verilmiştir.

Tablo 7. 1 Numaralı Regresyon Modeli Sonuçları Tablosu

R^2 ,167				
	B	Sig	VIF	F
YGS/ÖSS	,001	,005	1,038	11,131
AOÖBP	,011	,000	1,070	
ÖYSP	,002	,328	1,076	Sig. F
Lise Türü	-,170	,001	1,031	,000

Tablo 7 incelendiğinde modelin bir bütün olarak anlamlı olduğu ve GANO’daki değişimin %16,7 ’sinin modeldeki değişkenler (ÖYSP hariç) tarafından açıklanmakta olduğu görülmüştür. VIF katsayısı 1 civarında çıktığından çoklu bağlantı sorunu olmadığı söylenebilir. Modeldeki bağımsız değişkenlerin GANO ile ilişkileri incelendiğinde şu sonuçlara ulaşılmıştır;

- YGS/ÖSS puanı ile GANO arasında istatistiki olarak **anlamlı pozitif yönlü** bir ilişki vardır. YGS/ÖSS değeri 1 puan değiştiğinde GANO değeri aynı yönde **0,001** puan değişim göstermektedir.
- AOÖBP ile GANO arasında istatistiki olarak **anlamlı pozitif yönlü** bir ilişki vardır. AOÖBP değeri 1 puan değiştiğinde GANO değeri aynı yönde **0,011** puan değişim göstermektedir.
- ÖYSP ile GANO arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki çıkmamıştır.

- **LT** ile GANO arasında ise istatistiki olarak **anlamli negatif** yönde bir ilişki tespit edilmiştir. Öğrencinin alan içi bir liseden mezun olmuş olması ile GANO puanı arasında istatistiksel olarak ters yönlü ilişki olduğu anlaşılmaktadır. Lise türü ile ilgili yapılan t-testi sonuçları da regresyon analizindeki lise türü ile ilgili sonuçları teyit eder niteliktedir.

5.4. ÖYSP ile YGS/ÖSS, AOÖBP, Lise Türü İlişkisi

Araştırmanın 7, 8 ve 9 numaralı alt problemleri doğrultusunda, adayların **ÖYSP** puanları ile **YGS/ÖSS, AOÖBP, LT** arasında anlamlı bir ilişkinin varlığı ve varsa yönü ve derecesi araştırılmıştır. Buradaki amaç Özel Yetenek Sınavına giren adaylara ait YGS/ÖSS ve AOÖBP puanları ve lise türünün öğrencinin ÖYSP puanı üzerinde ne oranda etkili olduğunu tespit etmektir. Bu değişkenler ile regresyon analizleri gerçekleştirilmiş ve analizi sonuçları Tablo.8’da verilmiştir.

Tablo 8. 2 Numaralı Regresyon Modeli Sonuçları Tablosu

R^2 .070				
	B	Sig	VIF	F
YGS/ÖSS	-.059	.008	1,009	8,426
AOÖBP	.270	.002	1,050	Sig. F
Lise Türü	.188	.930	1,081	,000

Tablo 8 incelendiğinde modelin %0,1 düzeyinde anlamlı olduğu ve **ÖYSP** ’deki değişimin %7’sinin modeldeki değişkenler tarafından açıklanmakta olduğu görülmüştür. VIF katsayısı 1 civarında çıktığından çoklu bağlantı sorunu olmadığı söylenebilir. Modeldeki bağımsız değişkenlerin ÖYSP ile ilişkileri incelendiğinde şu sonuçlara ulaşılmıştır;

- **YGS/ÖSS** puanı ve ÖYSP puanı arasında %1 anlam düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı ve negatif yönlü bir ilişki vardır. YGS/ÖSS puanı 1 puan değiştiğinde ÖYSP puanı ters yönde 0,063 puan değişim göstermektedir.
- **AOÖBP** puanı ve ÖYSP puanı arasında %1 anlam düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönlü bir ilişki vardır. AOÖBP puanı 1 puan değiştiğinde ÖYSP puanı aynı yönde 0,248 puan değişim göstermektedir.
- **Lise türü** ve ÖYSP puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki çıkmamıştır. Lise türlerine göre ÖYSP ile ilgili yapılan t-testi sonuçları da ortalamalarının birbirinden farklı olmadığı yönünde regresyon analizindeki lise türü ile ilgili sonuçları teyit eder niteliktedir.

6.SONUÇ

Araştırmada özel yetenek sınav puanını açıklamaya yönelik yapılan analizler sonucunda elde edilen verilere incelendiğinde; regresyon analiz sonucuna göre Güzel Sanatlar Fakültesi özel yetenek sınavına giren adayların sahip oldukları puanlardan YGS/ÖSS ve AOÖBP puanlarının ÖYSP ’ye etkisi olduğu, regresyon analizi ve t-testi sonuçlarına göre de mezun olunan lise türünün (LT) ise özel yetenek sınav başarısı üzerinde herhangi bir etkisi olmadığı anlaşılmaktadır. AOÖBP ’nin özel yetenek sınav puanına pozitif yönde bir etkisi varken YGS/ÖSS puanının ise negatif yönde bir etkisi olduğu ve bu etki miktarları için; adayların AOÖBP ’si 1 puan yükseldiğinde yetenek sınav puanı da doğru orantılı olarak 0,248 puan yükselmekte olduğu, YGS/ÖSS puanı 1 puan yükseldiğinde ise yetenek sınav puanı 0,063 puan kadar düşmekte olduğu söylenebilir.

Araştırmada GANO puanını açıklamaya yönelik yapılan analizler sonucunda elde edilen verileri incelendiğinde ise; Güzel Sanatlar Fakültesi’nden mezun olan öğrencilerin

akademik başarılarının göstergesi olan genel ağırlıklı not ortalamaları üzerinde; YGS/ÖSS, AOÖBP ve LT değişkenlerinin etkisinin olduğu ÖYSP'nin ise bir etkisi olmadığı anlaşılmaktadır. YGS/ÖSS ve AOÖBP 'nin özel yetenek sınav puanına pozitif yönde bir etkisi varken LT'nin ise negatif yönde bir etkisi olduğu ve bu etki miktarları için; YGS/ÖSS değeri 1 puan yükseldiğinde GANO değeri 0,001 puan yükselmekte, AOÖBP puanı 1 puan yükseldiğinde ÖYSP puanı 0,248 puan yükselmekte olduğu söylenebilir. Mezun olunan lise türünün GANO üzerindeki etkisini belirlemeye yönelik regresyon analizi ve t-testinde birbiri ile örtüşen sonuçlara ulaşılmıştır. Her ikisi de öğrencinin güzel sanatlar lisesi gibi alan içi bir liseden mezun olmasının GANO puanları üzerinde olumsuz etkisi olduğunu göstermektedir. Alan içi liselerden mezun olmuş öğrencilerin GANO puanlarının alan dışı liselerden mezun öğrencilerin puanlarına göre daha düşük olduğu, alan içi lise mezunu olmanın beklendiği gibi lisans eğitiminde akademik başarının yükselten bir etken olmadığı ve beklenenin aksine alan dışı lise mezunları daha başarılı oldukları görülmektedir.

GANO ve ÖYSP puanlarını açıklamaya yönelik elde edilen sonuçlara göre; Mezun olunan lise türünün adayların özel yetenek sınav başarısına etkisi olmazken öğrencilerin akademik başarısına, alan dışı liseler lehine bir etkisi vardır. Benzer şekilde YGS/ÖSS puanının yüksek oluşunun yetenek sınav başarısı üzerinde olumsuz etkisi varken, lisans eğitimi akademik başarısına olumlu etkisi vardır. Özel yetenek sınav puanının akademik başarı üzerinde bir etkisi olmamaktadır. Ağırlıklı orta öğretim başarı puanının ise akademik başarı ve özel yetenek sınav başarısı üzerinde olumlu etkisi vardır.

Değişkenlerin GANO ve ÖYSP üzerindeki etkileri özetle Tablo 9 'deki etki matrisi tablosunda gösterilmiştir.

Tablo 9. Değişkenler Etki Matrisi Tablosu

	Düşük GANO	Yüksek GANO	Düşük ÖYSP	Yüksek ÖYSP
Alan-içi Lise	X	-	Fark yok	Fark yok
Alan-dışı Lise	-	X	Fark yok	Fark yok
Düşük YGS/ÖSS	X	-	-	X
Yüksek YGS/ÖSS	-	X	X	-
Düşük AOÖBP	X	-	X	-
Yüksek AOÖBP	-	X	-	X
Düşük ÖYSP	Fark yok	Fark yok		
Yüksek ÖYSP	Fark yok	Fark yok		

7. ÖNERİLER

Özel yetenek sınavları ile ilgili ilişiksel analizlerin hem lisans düzeyindeki akademik başarıyı açıklamaması, hem de Güzel sanatlar liselerinden gelen adayların alan dışı diğer liselerden gelen adaylar ile sınav başarısı anlamında bir fark olmayışı durumları düşündürücüdür. Bu durum akla özel yetenek sınav içeriğinin güzel sanatlar alanında gerek lisans gerek lise düzeyindeki eğitim içeriğiyle örtüşüp örtüşmediği sorusunu getirmektedir. Bu konuda daha detaylı araştırmalar yapılmalıdır.

Özel yetenek sınavlarının içerik ve kurgusu bu ve benzeri araştırmalardan elde edilen veriler ışığında yeniden düşünülmeli ve sürdürülebilir sürekli iyileştirme politikaları belirlenerek sınav kalitesinin garantiye alınması sağlanmalıdır.

Güzel Sanatlar liselerinde yapılan yetenek sınavlarının da fakültelerle uyumlu biçimde yeniden yapılandırılması ve iki sınav arasında sürekli uyumlanma sağlanmalıdır.

8. KAYNAKÇA

- Altinkurt, L. (2006, Ağustos). Üniversitelerdeki Güzel Sanatlar Eğitim Programları Giriş Sınavı Sonuçlarının Değerlendirilmesi (Dumlupınar Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Örneği). *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*(15), 227-238.
- Arapgirlioğlu, H., & Tankız, K. D. (2013). Özel Yetenek Sınavlarında AOBP ve YGS Puanlarının Yerleştirme Puanları İçerisindeki Dağılımının İncelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (H. U. Journal of Education)*, 28(2), 14-26.
- Atar, H. Y. (2012). Resim-İş Öğretmenliği Özel Yetenek Sınavlarının Sınıflama Doğruluğu Üzerine Bir Çalışma. *Eğitim ve Bilim*, 37(163), 283-296.
- Başpınar, E., & Ögüş, E. (1997). Özel Yetenek Sınavı ile Öğrenci Alan Üniversitelerde Puanların Değerlendirilmesi İçin Yöntemler. *Beden Eğitimi Spor Bilimleri Dergisi II*, 1, 33-40.
- Değirmencioğlu, L. (2012). Müzik Bölümü Öğrencilerinin Mezun Olduğu Lise Türü ve Öss Puanlarının Temel Müzik Kuramları Dersindeki Başarı Durumuna Etkisi. *Erciyes İletişim Dergisi "akademia"*, 2(3), 40-56.
- Dilekçi, N., & Ece, A. S. (2012, Ağustos). Resim İş Öğretmeni Adaylarının Akademik Başarılarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(2), 21-42.
- Ece, A. S. (2007). Özel Yetenek Sınavlarında Yerleştirmeye Esas Olan Puan Ve Katsayıların Alan ve Alan Dışından Gelen Adaylara Yansıması (Karşılaştırmalı Durum Saptaması). *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*(13), 121-132.
- Ece, A. S., & Bilgin, S. (2007). Mezun Oldukları Lise Türlerine Göre Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğrencilerinin Başarı Durumlarının İncelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(14), 113-130.
- Ece, A. S., & Kaplan, S. (2008). Müzik Özel Yetenek Seçme Sınavı'nın Puanlayıcılar Arası Güvenilirlik Çalışması. *Milli Eğitim*(177), 36-49.
- Ece, A. S., & Sazak, N. (2006, Haziran). Özel Yetenek Sınavlarında ÖSS Puanı İle Yetenek Puanları (İşitme Alanı, Ses Alanı, Çalgı Alanı) Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(1), 133-144.
- Ergün, A. (2006). Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nı Kazanan Öğrencilerin Mezun Oldukları Lise Türüne Göre Giriş Sınavı Puanları İle Müzik Teorisi ve Bireysel Çalgı Derslerindeki Başarı Puanlarının. *T.C. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi*. İstanbul.
- ERÜ GSF. (2018). *Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Özel Yetenek Sınav Klavuzu*. Retrieved from ERU GSF Kurumsal Web Sitesi: <http://guzelsanat.erciyes.edu.tr/uploads/2018-sinav-kilavuzu.pdf>
- Güneşan, S., & Ayrançioğlu, G. (2018). Özel Yetenek Sınavlarının Mezun Olunan Ortaöğretim Kurumuna Göre Karşılaştırılması Ve Alan Derslerine Ait Akademik Başarıyla İlişkisi. *İdil Dergisi*, 841-850.
- Karasar, N. (2004). *Bilimsel Araştırma Yöntemi* (13 ed.). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

- Kavuran, T. (2003-2004). Resim-İş Öğretmenliği Anabilim Dallarına Özel Yetenek Sınavları İle Öğrenci Alınırken Karşılaşılan Sorunlar. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 159-180.
- Kurtuldu, M. K., & Aksu, C. (2017). Müzik Öğretmeni Adaylarının Yetenek Sınavı Puanları İle Lisans Akademik Başarı Puanları Arasındaki İlişki. *Sanat Eğitimi Dergisi*, 5(1), 37-55. doi: 10.7816/sed-05-01-03
- ÖSYM. (2006). *ÖSYS Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzu*. Retrieved from Ölçme Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı: <https://www.osym.gov.tr/TR,1474/2006.html>
- ÖSYM. (2007). *ÖSYS Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzu*. Retrieved from Ölçme Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı: <https://www.osym.gov.tr/TR,1328/2007.html>
- ÖSYM. (2008). *ÖSYS Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzu*. Retrieved from Ölçme Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı: <https://www.osym.gov.tr/TR,1209/2008.html>
- ÖSYM. (2009). *ÖSYS Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzu*. Retrieved from Ölçme Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı: <https://www.osym.gov.tr/TR,1168/2009.html>
- ÖSYM. (2010). *ÖSYS Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzu*. Retrieved from Ölçme Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı: <https://www.osym.gov.tr/TR,1112/2010.html>
- ÖSYM. (2011). *ÖSYS Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzu*. Retrieved from Ölçme Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı: <https://www.osym.gov.tr/TR,1011/2011.html>
- ÖSYM. (2012). *ÖSYS Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzu*. Retrieved from Ölçme Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı: <https://www.osym.gov.tr/TR,925/2012.html>
- ÖSYM. (2013). *ÖSYS Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzu*. Retrieved from Ölçme Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı: <https://www.osym.gov.tr/TR,876/2013-osys-yuksekogretim-programlari-ve-kontenjanlari-kilavuzu.html>
- Peker, M. R., & Yarcı, F. (1999). Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesinin Özel Yetenek Sınavlarıyla Öğrenci Alan Bölümlerinde Bu Sınavların Seçiciliği Üzerine Bir Araştırma. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(1), 203-210.
- Sungurtekin, M. (2006). U.Ü. Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 2004-2005 Yetenek Sınavının Genel Değerlendirmesi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(2), 399-414.
- Taşkesen, O., & Taşkesen, S. (2018). Özel Yetenek Sınavına Alan ve Alan Dışından Başvuran Görsel Sanatlar Öğretmen Adaylarının Akademik Başarıları Üzerine Bir Araştırma. *Uluslararası Güzel Sanatlar Eğitimi Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 13-20.